

**Història Contemporània de Catalunya I, del
Catalanisme a la Generalitat Republicana**

Codi: 100340

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500501 Història	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Just Casas Soriano

Correu electrònic: Just.Casas@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Just Casas Soriano

David Ballester Muñoz

Prerequisits

Tenir coneixements d'Història contemporània i d'història contemporània d'Espanya adquirits al Batxillerat.

Objectius

La pròpia evolució històrica de Catalunya i la relació que s'estableix amb la història espanyola contemporània marquen les característiques dels segles XIX i XX catalans i l'eix central de la matèria per a l'alumnat. Creixement econòmic i industrialització; diversificació social i aparició d'una societat de classes amb una rellevància notable de l'obrerisme, encaix amb la construcció del sistema polític liberal espanyol i topades amb el poder polític central; recuperació de la llengua i cultura pròpies; aparició del catalanisme polític de forta presència social i política a partir de finals del segle XIX, desigualtat social i violència urbana; reivindicacions d'autogovern i assoliment de l'autonomia durant la República; rereguarda durant la guerra civil i peculiaritats pròpies durant el franquisme i la transició, tots ells elements històrics imprescindibles per a radiografiar les característiques presents de la realitat de Catalunya.

Competències

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments de l'anàlisi històrica.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-ne críticament el desenvolupament.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aprendre de manera autònoma.
2. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
3. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi històrica.
4. Identificar els principals models teòrics que intenten explicar les característiques de la societat catalana actual.
5. Identificar i utilitzar de manera apropiada fonts de recerca per a l'estudi de la Catalunya contemporània.
6. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
7. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
8. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
9. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
10. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics.
11. Treballar en equip respectant tots els punts de vista.
12. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

Continguts

- 1-Els orígens de la Catalunya contemporània. La revolució de setembre, l'experiència democràtica del Sexenni i la Primera República.
- 2- La Restauració canovista, el torn de partits i el caciquisme.
- 3- La cultura política del carlisme: entre la legalitat i la guerra.
- 4- De la Renaixença al catalanisme polític. La crisi de 1898 i el Tancament de Caixes.
- 5- La societat, economia i cultura durant les primeres dècades del segle XX.
- 6- El catalanisme es llença a la palestra pública. La conjuntura de Solidaritat Catalana i la descomposició del torn dinàstic.
- 6- La Setmana Tràgica.
- 7- La Mancomunitat de Catalunya. La lluita per l'autonomia política.
- 8- El republicanisme català: lerrouxistes, nacionalistes i reformistes.
- 9- Obrerisme i conflictivitat social. De la societat d'ofici al sindicat de ram.
- 10- La crisi de la Restauració. Assemblea de parlamentaris, les coalicions del torn dinàstic, i el pistolisme.
- 11- La Dictadura de Primo de Rivera. L'oposició republicana i catalanista.
- 12- La proclamació de la Segona República i l'estatut de Núria. La Generalitat republicana i el sistema de partits.
- 13-Dels fets d'octubre de 1934 al cop d'estat de juliol de 1936.
- 14- La guerra civil a Catalunya: la política en temps de guerra i revolució i la lluita per la supervivència.

Metodologia

Assistència a classes teòriques dirigides pel professor.
 Assistència a sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor.
 Lectura comprensiva de textos.
 Aprenentatge d'estratègies de recerca d'informació.
 Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.
 Preparació de presentacions orals.
 Estudi personal.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	40	1,6	3, 4, 5, 6, 9, 10
Pràctiques i seminaris orientats pel professor, lectura comprensiva de textos, coneixement d'arxius i fonts documentals per a la recerca.	20	0,8	1, 2, 5, 7, 8, 11, 12
Tipus: Supervisades			
Tutories d'orientació de les classes, treballs i pràctiques. Resolució personalitzada de dubtes.	15	0,6	1, 5, 7
Tipus: Autònomes			
Treball individual i/o col·lectiu de l'alumne per a preparar materials i apunts, exposicions i pràctiques.	75	3	1, 5, 7, 11, 12

Avaluació

La matèria s'avaluarà aplicant els següents procediments:

- Proves escrites: 50% (examen parcial alliberatori). Com a continguts, també es consideren les lectures obligatòries.
- Realització de treballs, ressenyes, resums comentaris analítics sobre els textos i altres documents proposats (quadres, gràfics, mapes, imatges ...) i / o preparació de comentaris orals i seminaris: 40% .
- L'assistència i la participació activa i responsable en els debats i col·loquis fets a classe: 10%

La qualificació de l'assignatura s'establirà a partir de la mitjana obtinguda en les proves escrites (50%) i la resta d'exercicis (el 50% restant). Per aprovar caldrà en primer lloc que les proves escrites estiguin ambdues aprovades. Si no estan aprovades no podran fer mitjana amb la resta de components de la nota (el 50% restant).

Només és recuperaran les activitats d'avaluació realitzades, sigui per a aprovar-les o bé per apujar nota. És considerarà com a "No avaluable" l'alumne que no hagi presentat cap exercici avaluable.

Aquells estudiants que per raons de força major no puguin seguir l'avaluació continuada estaran obligats a presentar-se a totes les activitats avaluable, així com reforçar els continguts amb activitats suplementàries a concretar per part del professor. En aquest supòsit, caldrà acreditar documentalment la seva absència a les sessions presencials.

La còpia de fonts escrites (Internet, llibres, treballs, etc.) comportarà un 0 a la qualificació de l'exercici.

L'alumnat tindrà dret a revisar els resultats de les proves realitzades en les dates i els horaris que estableixi el professor.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació activa i responsable en les sessions teòriques i pràctiques.	10%	0	0	1, 8, 9, 11
Proves escrites	50%	0	0	2, 3, 4, 6, 9, 10
Treballs pràctics: anàlisi comprensiu de textos, identificació i interpretació	40%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8,

Bibliografia

OBRES DE REFERÈNCIA:

- ANGUERA, P., *El Carlisme a Catalunya, 1827-1936*, Barcelona, Empúries, 1999.
- ARMENGOL, J.; RUBÍ, G., *Vots, electors i corrupció. Una reflexió sobre l'apatia a Catalunya, 1868-1923*, Barcelona, Abadia de Montserrat, 2012.
- BONAMUSA, F. (dir.), *Generalitat de Catalunya: obra de govern (1931-1939)*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2006-2009.
- CASASSAS, Jordi (dir.), *Atles del catalanisme*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2012.
- DUARTE, A., *Història del republicanisme a Catalunya*, Vic, Eumo Editorial, 2004.
- DURAN, Ll., *Breu història del catalanisme*, Barcelona, Abadia de Montserrat, 2009.
- FERRER, Ll.; RODO, J.; RUBÍ, G.; TORRAS, M., *Història de l'autogovern de Catalunya*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2006. Edició en castellà del 2007.
- GABRIEL, Pere (dir.), *Història de la Cultura Catalana*, 10 vols., Eds. 62, Barcelona 1998-1999.
- HURTADO, V., MESTRE, J.; MISERACHS, A., *Atles d'Història de Catalunya*, Barcelona, Edicions 62, 1995.
- MESTRE, J. (dir.), *Diccionari d'Història de Catalunya*, Edicions 62, Barcelona 1992.
- NADAL, Jordi; BENAUL, Josep M.; SUDRIÀ, Carles, *Atles de la industrialització de Catalunya, 1750-2010*, Barcelona, Vicens Vives, 2012.
- RISQUES, M. (dir.), DUARTE, A.; Riquer, B., ROIG ROSICH, J. M., *Història de la Catalunya contemporània. De la guerra del Francès al nou Estatut*, Barcelona, Mina Editorial, 2006.
- ROIG I ROSICH, J. M., *La Dictadura de Primo de Rivera a Catalunya: un assaig de repressió cultural*, Barcelona, Abadia de Montserrat, 1992.
- RUBI, G.; ESPINET, F. (ed.), *Solidaritat Catalana i Espanya (1905-1909)*, Barcelona, Editorial Base, 2008.
- SALLES, A., *Quan Catalunya era d'esquerra*, Barcelona, Edicions 62, 1986.
- SIMON, A. (dir.), *Diccionari d'historiografia catalana*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2003.
- SOLÉ I SABATÉ, J. M. (dir.), *La guerra civil a Catalunya*, Barcelona, Edicions 62, 2004-2008.
- TERMES, J. , *De la Revolució de Setembre a la fi de la guerra civil (1868-1939)*, Barcelona, Edicions 62, 1999.
- TOLEDANO, F., *La Muntanya insurgent: la tercera guerra carlina a Catalunya (1872-1875)*, Girona, Quaderns del cercle, 2004.
- VEGA, E., *Entre revolució i reforma: la CNT a Catalunya (1930-1936)*, Lleida, Pagès, 2004.
- VILANOVA, M., *Atles electoral de la Segona República a Catalunya*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2005.

La bibliografia de temàtica específica es facilitarà a través del Campus Virtual o bé a classe, així com es comentaran algunes referències bibliogràfiques en el decurs de les sessions.